

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳԻՆԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱԲԱՆ

10 ФУРУЗ

Ամառյա 11-ին երկու շաբթի օր քաղաքի ուսումնասիր ընկերութեան կողմանէ Թրքմենիկ Գլաշան չղոյնաւոր Թրամաա զրկուեցան օրիորդ թաղուհի Սրբանան եւ վերանկէ Մկրտիչանի կողմէ Մոնրէի վարժապետանոցին մէջ իրենց տուածը աւարտելով վարժուհի ըլլալու պիտի պատրաստուին Կիլիկի օր վերսկիչեալ օրիորդները քաղաքին աւաշորք Տ. Ներսէս վարժապետանին եւ ընկերութեան անօրին

Սոյն պայմանագրութեան դրամական մտաբերան համար ալ Օր. Թադւոհ՝ երկուսեանի կողմէ Զակեւ էֆ. Լնքասպայական եւ Օր. Վառդանէ Մկրտչեան նի կողմէ Եփրեմ էֆ. Գասպարեան իր, կրաշխարհ ստորագրելցին :

Ս. Առաջնորդ հայրն օրերդներուն ուղղակայ գեղեցիկ խրատկանով մ' պարզեց իրենց պարսպանութիւնը ալ Ս.դրն , պահանջկով որ իրենց հայկական նկարագիրն արտաքին ազդեցութիւններէ զերծ մնալով փոխուման շնչեղութիւնով եւ միշտ միակ սկզբնաբար մ' ծառայեն, այն է իւր հայ օրերդներ

բու. տնտեսական մեկնումն է. նորն ինչ-
քան լավ վերադարձնում, օտարներու առ-
ջնե. բարձրացնելով հայ, աղջկանց ա-
ւանդական պարկեզաւթի մեծ ու պա-
սաւթը:

Հայի յետոյ Ուսումնական ընկերու-
թեան վրայ խոսելով, ըստ թէ ընկե-
րութեան իրենց ընձեռնած բարեփոխումն
փոխարէն իրենք ալ պարտաւոր են
հաւատարմ մնալ իրենց խոստման վը-
րայ եւ. քաղաքին աղջկանց վարժարա-
նին մէջ իրենց ստացած ուսումը, կըր-
թութիւնը եւ բարի վարքը հարկաւ
ուր անոնց աղջկանց սրտին ու մարմնին
մէջ դրոշմելով, աղջկանց դատարարա-
կութեան նոր դարի մը տան եւ միանա-
լից իրենց զիրար ընկերակցելուն
ուսուցչութեան պատիւը: Ի դէպ աստ
է յիշել թէ Ուսումնական ընկերութեան
ծախարակ յիշեալ օրիորդներն 8 ամ-
սէ ի վեր ֆրանսացի կարող ուսուցչէ
մը ֆրանսերէնի դասեր ատած ըլլալով
նոյն լեզուի մասին ունեցած հմտու-
թիւնին պահանջուածն աւելի եղած
է: Միեւնոյն ժամանակ ընկերութեան
որոշմամբ հայերէնի դասերուն ալ հե-
տեւած են զոր կ'աւանդէր Մամուլեան
էջ. Մամուլեան ընկերութիւնը նկատե-
լով որ լատինական ժամանակ ատիկի չը-
պիտէ ունենալ որոշման իրենց մայ-
րենի լեզուն, արժան դատած էր ժամա-
նակ մը եւս դրաւ իրենց վերջերս հայե-
րէնով:

Ս. ՓՐԿՁԻ ՀԻՒՄՆԳԱՆՈՅՐ

ԺԱՆԳՈՒՅ ԹԵ ՄԵԿՆՈՅ

ԲՈՒԹՅՈՒՆ, 23 սեպտեմբեր

Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ

Այս իմ գրածն է:

Ա. Վերադարձնաւ գործիքները չու-
նին նախանշելի մարտիկներն մը, ինչ
որ պատիւն չի բերեր վերադարձապետին:
Գրեթէ ամենքն ալ խաչաւորած էին . . . »

Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ

Բ. Վերադարձնաւ գործիքները սուղ են,
լաւ խաչաւորած է: Իմացանք թէ, (սե-
րին թիւը ըստ), «Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ»
կանխիկն եղեր գործիքները, բայց «Եւ-
ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ» գործիքները:

Ա. կը պատասխանէ. «Յօդուածա-
գիրք իր հակիրճ քաղաքականութեան
այնպէս եւնշուած ապ ինչեւս թէ այդ
գործիքներով կատարուած գործողու-
թիւնները վատաշուքեան ամէն պայ-
մանները չեն լրացնիր:» Եւ ամենա-
վաղուն աղաքողը նոյն այդ գործիք-
ներով Ս. Փրկչի հիւանդանոցին մէջ
ձեր ըրած ամենամանր գործողութիւն
ները կը ինչեւնշէ:

Կը զոհեմ, զիս չէք հասկեր, ո՛չ
ձեր ճարտարութիւնը խնդրի սակ է,
եւ ո՛չ ալ «Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ» գոր-
ծիքներով յաջողութիւն կրնաք ունե-
նալը:

Բարեբաղին տարբեր ճամբէ կ'ընթա-
նաց. կը խնդրեմ, վերադարձնաւ մեր
խնդրին:

Հայ, Ս. Փրկչի հիւանդանոցին գոր-
ծիք պահելու դարձնել մէջ խաչաւոր-
ած գործիքներ կ'աւ թէ ոչ: Ասոր չէք պո-
տախտանալ, այլ խոստովական կեր-
պով ըսած. «Հիւանդանոցին գործիքները
Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ» եւ ոչ «Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ»
չեն գործածած յօդուածին մէջ: աղաք չը

տեսայ, բայց ժամկէտ, ո՛չ, այդ տեսայ եւ
ցուցուցիւնը ընկերացող վիշտանքներուն,
որոնց երկուքը հիւանդանոցին ներքին
բժշկական էին: Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ
միջոցները ալ կային, բայց վերադա-
նալ այնքան օր տանը չէր աչքը ժան-
գոտած գործիքները տեսնալ:

Ժամկէտ խնդրել մարտիկները, անց-
նելնք «Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ»:

Միակ փաստ Տր. Գամբուրդովի
ժամկէտ վերադառնալ միջոցները գործիք-
ները ցոյց կուտայ ինքն:

Գամբուրդովի որ ուրիշին կ'աղաւթնէր,
գրադարանին մէջէն վար ինչեւնշեմ ձեւ-
քին եկած առաջին վերադարձական
գիրքը:

Բայց չուրիք. Տր. Բոնիէի Traité de
Gynécologieին հանգիւցեցալ, երկրորդ
աղաքութիւն 1892ին. բացէք Յրէ եւ
ըսեք, եւ միջոցը կարգաւ գործիքներու
համար գրածը:

«L'action de l'eau bouillante durant
cinq minutes suffit pour détruire les
germes; H. Davidsohn l'a vérifié, en
faisant des cultures. Le sublimé ne
peut ici être employé, à cause de son
action destructive sur les métaux.»
Աւելի ի՞նչ ըսած էի. «Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ»
գործիքները կ'աւրէ, թէ անոնք սուղ
են, լաւ խաչաւորած է. բայց ահա ձեր
պատասխանը. «Հարգարժանութիւնը եթէ
կարենայ մէկ քանի ամիս անդամ մը
15-20 օրիկի ծախք մը ընել, Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ»
գրեւէ գործիքները, աւելի լաւ:» Այ-
սինքն պարզապէս իմ ըսածն էր հաս-
տատել թէ գործիքները մէկ քանի ամ-
սիս անդամ մը Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ» պէտք
ունենին, խոստովանեցէք, եւ ոչ թէ պար-
զապէս ներքովն:

Խնայողութեան խնդիր մըն էր իմ
յարտաքին, եւ ոչ թէ Ս. Փրկչի հի-
ւանդանոցին մէջ միջոցն հիւանդները
չեղած գործողութեանց մէջ ձեր տարած
յաջողութեանը վրայ ներկայութիւն:

Եւ. տար ալ չէք պատասխանած:
Գամբուրդովի որ եւայդ պարզ ըսողը հինգ
վարկեանք մէջ, անոնց գործիքները
աւելու, բարեբաղին կը հակադէմ
ինչո՞ւ ծաղաղագործութեանց գիւղը, «Եւ-
ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ» մարտի, որ այնքան վատաշու-
քէ գործիքներուն:

ՊՕՂԱՍ ՔՕՂԱՍԻԱՆ

ՄԻՆԻԹԱՐԱԿԱՆ

Մենք միջոցն հիւանդանոցին գիւղ-
ինքն թիւիկին պարտքն է միջոցները
հիւանդը եւ անոր ընտանիքը միջոցն որ
հիւանդը մեռնի:

Այս ընդհանուր կանոնը եւս կ'ըն-
կալ որ ունի երկր իր քաղաքականութեան
ընդ, ինչպէս պիտի հանդիմանէ հետեւ-
եալ պատմութեան, զոր ուղղը կրնայ
ստուգել անձամբ:

Մօսկոյն իմացելով մէջ, երկուստորը
մը, թողարկել վարկեան, երկուստ
անն շատ բժշկական. կողմանէ խնայ-
տելի վերջը, երբ հիւանդութիւնը իր
ընտանի վերադարձութեան կը մօտենայ,
արկնքն երբ ուղիքն երկուստորը
հաղիւ մէկ օր կ'ընայ մեռնելու, շար-
քով մը մը կ'ընայ մը հիւանդը քննել
վերջը կը յայտարարէ հիւանդին ծնող-
քին թէ միջոցն ան տան ինքնուր
միջոցները պիտի աւանդէ, թէ հիւանդութիւնը
թողարկել հետ երբեք յարաբերութիւն

չունի, եւ իրեւն անսխալի դեղ՝ կ'ա-
պարկէ չորս հատ կէշէն: «Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ»
հիւանդանոցին հիւանդին, ապահով-
ցնելով ծնողը թէ հիւանդը անոնք ու-
սեւուն պէս պիտի առողջանայ կատար-
կապէս Ուղիքին հիւանդին բոլոր բարե-
կամ գրաւները ինչպէս նաեւ. ծնողը
փողոց կը նետուին խոխոյն, չորս հատ կէշէն
«Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ» փնտրելու, եւ որովհետեւ
կէշէն որսի ժամանակ չէր, ամբողջ Պո-
լիս տակնուվրայ ընել վերջը, յու-
սանաւ եւս կը գտնան ճիշդ այն միջո-
ցին ուր հիւանդը կը մեռնի:

Այժմ անսխալ ծնողը միշտ ուս
պէս ըսելով գտնուել կ'աղաք. «Այն,
էյր չորս հատ կէշէն: «Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ»
հիւանդը ըլլար, գտնուել պիտի աղա-
սելը. պոչ աղաք մեռաւ, վախ եւս
բուսաւ:»

Մենք բժշկական խնայողութեան պայ-
ծողքին որ նոյն շարքով մըն էր, ա-
պահով ըլլար թէ նոյն միջոցին կէշէն
«Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ» կարելի պիտի ըլլար գտնել,
այն ատեն Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ» ծնողը չէր
պիտի տար, երբ ապահովապէս գիտնար
նաեւ թէ նոյն միջոցին Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ»
գտնել անհնար պիտի ըլլար:

Եւս կարգաւոր թող միջոցները
թէ ծնողները, թէ աղապետները եւ
թէ բարեկամները:

ՏՈՒՔ. ԶԵՆԱԿԱՆ

ԲԱՆԱԲԱՆԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Անանկիցներուն հետ Անգլիոյ
հաւանութեան նոր պատերազմ մըն
ալ կ'ունենայ: Այդ խնդիրը բաւա-
կան մեծ կալ կարեւորութիւն պիտի
ստանայ Անգլիոյ գաղութային շա-
հերուն համար, եւ որովհետեւ
Անգլիոյ Անանկիցներուն հոգերը մօտ
են կինէի ծովածոցին ֆրանսական
գաղութայիններուն, բնականաբար
ֆրանսացիներն ալ շատ կը հետա-
քըքրուին այդ հարցով:

Անգլիոյ 1873-74 թին Անանկիցի-
ներուն գէտ ըրած պատերազմին
եւրոպայի մէջ հետ ախպէս վար-
տեցաւ ինչպէս Զաւառաւ եւրո-
ճահմէին հետ: Անանկիցն բաժնեց
քանի մը թագաւորութեանց: Անգ-
լիոյ Անանկիցն այդ կողմն ալ գը-
տաւ այն աւատական կազմակեր-
պութիւնը որ ամէն տեղ գոյու-
թիւն ունի. քանի մը պետեր կը
գտնուին աւելի իրենցմէ աւելի
հոգին մը գերիշխանութեանը տակ,
այդ գերիշխանը իր նստի Գաւառի
եւ ամենուն իշխող տէրն եղած է,
Անգլիոյ խնայող այդ հպատակութեան
կարգը, եւ հաւանաբար տանը մէկ
անկից թագաւորութեան Գաւառի
թագաւորին քոյնէն վերջին թէ եւ
ամենին զօրաւորն էր բայց Գոթ
ուժի անգլիական վարչութիւնը
կը հակէր անոր վրայ: Անգլիոյ
միջոցներն է որ Բոնիէն հիւան-
դութեան կը տիրէ:

Մակոյն կ'ընկալ թէ իրերու
այս վիճակը չի գոհացներ անգլիա-

ցիները. ասոնք կը կարծեն թէ
Գոթ ուժի անտեսական շահերը
վատաբան են այդ երկիրներուն
եւրոպայի հաւանութեան շարք մը Պո-
լիս հաւանութեան որոնք կ'իսկապար-
կեցնուի կը հպատակին Անգլիոյ:
Տեղական վարչիկ թագաւորու-
թեանց այս համախմբումը կը նեղէ
այդ կողմերու անգլիական զանազան
երկիրներու միջեւ հարգաւարտ
թիւնները: Անգլիոյ քաղաքական
ծրագրին մէջ է երկաթուղիի մը
կառուցումը, այդ գիծը ծովե-
ղերէն պիտի երթայ մինչեւ եր-
կիրն ներքերը, բայց ահա Անանկից-
ցիներու աշխարհը բաւական մեծ-
կալ արգելք մըն է: Այն ատեն
որ Անանկից բոլորովին երկաթուղի
բերանական աղբեւորութեան, ան
ատեն միայն վաճառականները
պիտի կրնան կատարել աղաքա-
վորութեան մասին այդ երկիրն
ներքերը: Բայց Գաւառի թագա-
ւորին այս վերջի տարիներս հե-
տեւած ընթացքը Անգլիոյ անհանգ-
սանքաւորութիւնը շատցուց այս
մասին: Կ'ընկալ թէ վիճապետ
Բոնիէն կ'ընկալ վերականգնել
անգլիականներուն շնորհ իրենց
կայրութիւնը. եւ Գոթ ուժի կա-
ռավարին ծանուց թէ ինք բոլոր
Անանկիցիներուն թագաւորը հա-
շտաւոր է:

Գաղութային վարչութիւնը այս
նոր կայրութեան հանդէպ հարկ
տեսաւ միջամտելու: Ան ատենն է
որ մարտիկ թէ 1874 թ. Գոթան-
հաճի գաւառի յօդուածները չի
գործադրէր Բոնիէն: Թագաւորը:
Անոր յայտարարութիւնը կը գտնուի. օ-
րինակի համար. Էյպոլիսի գաւա-
ռաւորը այդ իշխանը կը շարունակէ
մարտապետ կատարել եւ կը թոյ-
լարէ գերեզմանաւորութիւնը, ու
Անգլիոյ, կը յայտարարէ թալան,
չի կրնար այսպիսի բաներ թոյլ
տալ իր գաղութականութիւննե-
րէն մէկուն մօտ: Հետեւեալը
անգլիական կառավարութիւնը կը
պահանջէ Գաւառի թագաւորին
իր մայրաքաղաքին մէջ ընդունել
անգլիայի ներկայացուցիչ մը որ
պիտի հալէ գաւառի յօդուած-
ներուն գործադրութեանը, եւ այդ
երկիրն բերանական գաղութա-
ւորութեան հետ բարեք յարաբե-
րութեանցը: Այս դիմողութեանց
փոխարէն Անգլիոյ կ'աւանդուի
տալեկան նպատակ մը վճարել իշ-
խանին: Ուրիշ խօսքով, Անգլիոյ
հետ կ'ուղէ դեռ Գաւառի թագ-
աւորութեան եւ գոյի երկիրն
ներուն վրայ: Բոնիէն թագաւոր-
ը կը գիտնուի: Բոնիէն չուր իր
կանջ կախել անգլիայի ներկայա-

ցուցիչ մը ընդունելու առաջարկ
եւ Լոնտոն գնալովնէր զրկած
որպէս զի բողոքէ իր կողմէն
Գաղութականութեան պաշտօնատ-
նը չուր ընդունել զանոնք, եւ
զրկեց Գոթ ուժի կառավարին
մէջէն: Անգլիոյ կառավարութիւն-
նը կ'ապաւնէ Բոնիէնի պատասխա-
նին, ու Լոնտոնի թերթերը կը հը-
րատարարեն թէ նոր արշաւանք
մը հարկը անհրաժեշտ է եթէ Ա-
նանկից վիճապետը չուր հա-
ղանգիլ:

Արտաքին լուրեր

ՅՐԱՆՍԱՆ

Հետագիւր գոտ մը բերաւ Բաղի-
մեմբան գիտնական Պ. Բաղիմեմբան
նոր է: Այդ մասով ալ թէ Գաւառի
մարտիկ մարտիկները իր արհեստ
բարեբարներէն մէկը կը կորսնցնէ: Ա-
միս մարտը որուն պարտական է
խորս այնքան մեծ գիտնար ինչպէս
տաղութեան գաւառը եւսայն, ծնալ
1822 թ. Գաւառի մէջ ծնալ մէկ: Եւ
զանազան մը գտնուի եւս հաւան-
ապաւնաւորութեան աշխարհին
նէն հոյակապ անտեսներէն մէկը կը

ԲՈՒԹՅՈՒՆ

Գաւառի գրիւկները նոր գործը
Մարտիկ Գաւառի պահանջութեան
համաձայն, հին գիտնարներէն պիտի
ըլլան եւ ոչ նորերէն:
Հաւանաւոր հաւան հիւանդները
ծանուցանել թէ մարտիկները կը
շարունակուին:

ԳԵՐՈՒՄԱՆԻՒՆ

Բէօլի մէջ երկու ֆրանսացի բժ-
շկան: Գաւառի իշխանութիւնը մի-
ջամտութեան կ'ընթացէ այս ձեւով
կարողմէն, վառն զի կը կորսնցնէ
միջոցն պիտի գտնէ: Գաւառի թագ-
աւորն ընկերակցութիւն մը:
Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ կ'ընէ թէ ասո-
րան Գաւառի թագաւորն ասոյ շտապ
բաղադրութիւն օտարներէն որոնք
տանը մէկ ֆրանսացի կ'ուն: Լոն-
տոնի թագաւորն եւ Պոլսի թագաւորն
յան հետեւեալներէն որոնք հետ
կ'ընտել թէ անտեսութեան ունին ֆի-
կապարտած: Գաւառի թագաւորն
Չերաքարեանները կ'աւանդուին
թիւգանթի չիւրութեան գաղտնիքն
երեւան համար են:

ՊՕՂԱՍ ՔՕՂԱՍԻԱՆ

ՕՐՈՒՄԱՆ ՀԵՏԱԳՈՐԾՆԵՐ

Բարիդ, 27 սեպտեմբեր
Երէկ, չաբաթ, Բաղիմեմբան
կարդի մէջ:

Բարիդ, 23 սեպտեմբեր

Երկուստորը քննիչ յանձնարարել
շարունակելով վիճապետութիւնը
միջոցն 135,000 Գաւառ գիւղաց
աւազակական կրտսերային:
—Լոնտոնի իշխան Գաւառի թագաւոր
ժամանակ:

ԹԵՐԹՈՒՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ» (67)

ԳԱՐԱՂԻՆ ՍԷՋ

ՄԱՍՆԵ

ՎԱՐՈՒՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՎԱՐՈՒՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

—Միջոցները:

Ոտակները տարաւոր:

Ուր կ'ընտր, այս ծրագրով վիճակին

մէջ, ծանոթալ զինքը:

Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ ու անտես թագաւոր

ութեան զրոյնք մը, որ ձեռքը դիտար-
կին տարած, ժողովով իրեն կը նայէ:

—Երեւելի, ըստ, արդեօք սխա-
լեալն է Պ. Միջոցներին հետ չէ՞ որ պա-
տիւ ունին խոսելու:

Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ անցած ծախարակ յա-
րեց:

—Չիս չհանգար. աղէկ է:

—Գործիքներն:

—Լոնտոնի միջոցն, կ'աղա-
սել:

Միջոցները կ'ընտր:

Եւ. ՏՐ. ԲԱՐԵՆԵՐԱՆ

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ընտր:

—Միջոցները կ'ը

